

Памет или интелигенција?

КОРИСТИ ГЛАВУ

Од памћења до памети, од разумевања до интелигенције

Маша Подунавац, читатељка „Забавника” из Земуна, недавно је на адресу наше редакције послала писмо и замолила хитан одговор. Можда помало збуњена књигама и чланцима о различитим врстама интелигенције, она је желела да зна да ли су памет и интелигенција исто. До сада јој се ниједан одговор није учинио поуздан, без обзира на то што се обраћала, између осталих, професорима у школи и родитељима. Уверена да ће „Забавник” свакако наћи прави одговор, напоследку нам је послала писмо.

Дакле, да ли памет и интелигенција значе исто?

Да ли се можда међусобно искључују?

Потражили смо одговор код сталног сарадника „Забавника”, професора и доктора Зорана Миливојевића, будући да он добро познаје медицину, али и психологију. Наиме, за проучавање интелигенције битна је управо психологија јер се бави психометријом (тестови интелигенције), потом свој суд о нечијој интелигенцији даје и когнитивна психологија која се бави токовима путем којих ради наш ум, а медицинске науке све то допуњују истраживањем централног нервног система који је на изванредан начин физичка основа за интелигенцију. Али, за почетак, да видимо шта уопште значи реч интелигенција. Јер, јасно нам је да је памет домаћи израз, док је интелигенција страна реч. Интелигенција потиче од латинске речи *intellegare* и означава урођену способност правилног схватања и расуђивања. Уосталом, латинска реч *intellegare* значи управо то: разумети. Осим поменутог, интелигенција означава и сналажење у новим ситуацијама, способност решавања проблема...

Професор Миливојевић сматра да памет и интелигенција нису исто. – Иако се често у говору користе изрази интелигенција и памет као да имају исто значење, односно да су синоними, та два појма ипак не означавају потпуно исте ствари – тврди доктор Зоран Миливојевић.

–Укратко, могло би се рећи да је памет народни, а интелигенција је технички израз. Изрази памћење и памет имају исти корен. То указује да се сматрало како је паметан онај ко добро памти. У пренесеном смислу, то је особа која добро користи главу. Обичним људима нису баш сасвим јасне менталне функције. Тако се и данас кад неко нешто добро смисли каже: „Како си се само тога сетио?” Као да су смишљање и сећање исто. Слично је са изразом досетити се, односно досетка. Због тога је израз памет појам с врло широким значењем. Неко је паметан зато што много зна, што у глави барата корисним подацима. Неко је паметан зато што је изабрао одређени начин живота, тако да живи складно...

С друге стране, интелигенција је претпостављена особина нечијег ума. Постоји више начина којима се дефинише интелигенција. Најчешћи начин јесте да се под интелигенцијом подразумева способност сналажења у новим ситуацијама, а други да се под интелигенцијом подразумева сагледавање неког проблема са различитих тачки гледишта. Неповерљиви кажу да је интелигенција оно што мере тестови интелигенције. Ако употребимо рачунар као илустрацију, онда би интелигенција одговарала способности

машине да обрађује податке, информисаност или образовање била би једнака количини података који су унети у рачунар, а памет би била истоветна и једном и другом.

Данас се сматра да је психологија уско дефинисала интелигенцију. Поред класичне интелигенције која се мери коефицијентом интелигенције, чија је међународна ознака ИУ, постоји још читав низ различитих интелигенција. Најпознатије су социјална интелигенција (умеће општења с људима) и емоционална интелигенција (умеће управљања собом и својим осећањима), али ту су још моторна интелигенција (код спортиста и плесача) и многе друге. Данас се сматра да је свако интелигентан за нешто. Добро је да људи открију своје скривене интелигенције, као и друге таленте – закључио је доктор Миливојевић.

Другим речима, чак и ако претрпите критику јер нисте били довољно паметни да добијете петицу из биологије или хемије, своје незнање можете да оправдате податком да сте, на пример, емотивно интелигентни. Или, још боље, моторно интелигентни? У преводу, да имате сувише интелигентне ноге за главу неодговарајуће интелигенције – што рекоше у више наврата наши спортски коментатори описујући фудбалере. А што се спортских коментатора тиче, не знамо који су њихови скривени таленти, али оно што не скривају понекад нас веома развесели. И паметне и интелигентне.